

Signaleringslijst slachtoffers jeugdprostitutie met een verstandelijke beperking¹

Te maken met omgeving:

- Blijvende afhankelijkheid van derden.
- Benaderd worden op onmogelijkheden, de beperking voorop stellen.
- Overbescherming, verwenning en aangeleerde hulpeloosheid.
- Groter sociaal isolement/uitsluiting (minder mogelijkheden om ervaring op te doen en te experimenteren).
- Ontkennen of negeren van sekse en seksualiteit (sekseneutrale en seksloze benadering).
- Gebrek aan informatie (ondermaatse kennis over het eigen lichaam, over seksualiteit en seksueel misbruik).
- Het ontbreken van openheid en adequate (eenduidig en bij cliënt aansluitende) seksuele voorlichting en vorming, waardoor normen en waarden over wat wel en niet kan onvoldoende worden geleerd en geïnternaliseerd.
- Niet adequaat handelen door omgeving bij grensoverschrijdend seksueel gedrag door handelingsverlegenheid, waardoor grensoverschrijdend seksueel gedrag eerder wordt bekrachtigd dan begrensd.
- Niet begrepen, soms niet geloofd door de omgeving.
- Onder- of overschat worden door de omgeving.
- Minder goed grenzen leren stellen in de opvoeding (minder goed geleerd hebben te luisteren en coöperatief te zijn, minder goed geleerd hebben 'nee' te zeggen tegen grensoverschrijding).
- Slachtoffer geweest van seksueel misbruik of seksueel grensoverschrijdend gedrag en dit gedrag als 'normaal' gaan leren zien.

Te maken met beperking:

- Een negatief zelfbeeld en lichaamsbeeld, een lage dunk van zichzelf hebben.
- Verminderde, vertraagde of verstoorde sociale en emotionele ontwikkeling.
- Moeilijker kunnen leren door ervaringen.
- Moeite hebben met het inschatten van situaties en personen (veilig of onveilig, goed of niet goed).
- Gemakkelijk beïnvloedbaar zijn, consequenties van eigen gedrag en dat van anderen moeilijker kunnen overzien.
- Moeilijker tot een eigen identiteit (inclusief sekse- en seksuele identiteit) kunnen komen.
- Slachtoffer geweest van seksueel misbruik of seksueel grensoverschrijdend gedrag en dit gedrag als 'normaal' gaan leren zien.

---

¹ Deze signalen staan vermeld in 'Weerbaar ondanks een beperking' van Marijke Lammers en Nonja Meinster uit 2005. Overige bronnen: wetenschappelijk onderzoek van Belie 2000; van Berlo 1995; Heestermans 2000; Lammers 1993.

Deze signalen zijn in 2006 door het Expertisepunt Jeugdprostitutie gecheckt bij een instelling voor jongeren met verstandelijke beperking, onder lvg-jongeren (12) en hun mentoren (6). In 2007 nogmaals gecheckt en besproken met 25 hulpverleners uit het veld tijdens de training 'Risicovol seksueel gedrag licht verstandelijk gehandicapte jongeren'. Hier zijn een aantal beperkte bijstellingen uit voortgekomen.